STRATEGII DE ATENUARE A MASCULINITĂŢII TOXICE ÎN RELAŢIA DE CUPLU

Veronica CERNAT

CZU: 159.9:173 + 316.6 braghish@yahoo.com

The thesis examines the phenomenon of toxic masculinity in couple relationships and explores how psycho-pedagogical intervention can alleviate it. The psychological counseling program for alleviating toxic masculinity in the couple's relationship was designed and implemented based on a holistic and practical approach aimed at improving the dynamics of the couple's relationship. Following its implementation, we find that most respondents demonstrated a reduction in toxic masculinity manifestations.

Abordări conceptuale. „Masculinitatea” se referă la rolurile, comportamentele și atributele considerate adecvate pentru băieți și bărbați într-o anumită societate. Pe scurt, masculinitatea se referă la așteptările societății față de bărbați și băieți.

Diferite studii recunosc patru fațete ale masculinității: masculinități hegemonice, complice, marginalizate și subordonate (Evans și colab.) [1]. Aşteptările diferite pentru ceea ce este bărbat presupune adesea poate lăsa pe cineva să se simtă pierdut și confuzi cu privire la modul în care ar trebui să acţioneze. Masculinitatea toxică este un termen care a câștigat tracțiune în ultimii ani. Acest termen se referă la forma dominantă de masculinitate în care bărbații folosesc dominația, violența și controlul pentru își afirmă puterea și superioritatea.

Termenul „masculinitate toxică” nu este menit să implice că ideea de masculinitate în sine este în mod inerent rea. În schimb, este utilizat să sublinieze că anumite comportamente și moduri de gândire asociate adesea cu masculinitatea, de la duritatea mentală și fizică la sexism și homofobie, au un impact negativ, cu semnificații chiar periculoase, asupra celor din jur.

În literatura de specialitate, acesta apare în conexiune cu alte concepte: familia, relații interpersonale, comportamente de risc, violența în bază de gen, relații de gen, norme sociale și de gen, stereotipuri de gen ș.a. În același timp, pe fundalul dezbaterilor extinse, ca răspuns la provocările legate de bulversările sociale în creștere, cu impact negativ asupra relațiilor umane, apar noi sintagme, inclusiv în raport cu masculinitatea toxică. Astfel, unii autori propun folosirea sintagmei „masculinitate ocrotitoare” [2], masculinitate „verde” sau „ecologică” [3].

Totodată, pe fundalul menținerii fenomenului violenței în familie, cauzat și de masculinitatea toxică, tematica cercetării capătă importanță deosebită.

Demers experimental. Scopul cercetării a constat în determinarea strategiilor de atenuare a masculinității toxice în relația de cuplu. Demersul experimental a fost

structurat în trei etape: diagnosticarea masculinității toxice la bărbați; elaborarea/ aplicarea și validarea programului de atenuare a masculinității toxice în relația de cuplu.

Astfel, la prima etapă, urmare a aplicării chestionarului ,,Percepțiile bărbaților cu privire la normele de gen și violența în familie" au fost identificate percepțiile bărbaților cu privire la normele de gen, relațiile cu membrii familiei și violența domestică, conexiunile dintre stereotipuri și masculinitatea toxică. Respectiv, a fost constat că ,,masculinitatea toxică" este un termen cu mai multe fațete, care evidențiază masculinitatea ,,dăunătoare" or cu impact negativ asupra bărbaților și a celor din jur, generată de normele de gen. În timp ce masculinitatea toxică este înrădăcinată în unele componente ale culturii noastre, identificarea acesteia, înțelegerea ei și luarea de măsuri pentru a o diminua poate contribui la o societate mai sigură și mai sănătoasă. În cadrul studiului unele caracteristici au fost confirmate într-o măsură mai mare sau mai mică, fiind stabilit impactul stereotipurilor de gen asupra formării „masculinității toxice". În pofida faptului că percepțiile respondenților referitor la mai multe subiecte au reușit să depășească abordările stereotipe, numărul semnificativ al persoanelor cu poziție neutră la mai multe subiecte referitor la masculinitate (între 22%- 26%) confirmă persistența problemelor. Posibil, pentru aceștia poziția neutră poate fi un ,,paravan", după care să-și ascundă propriile emoții, percepții.

Urmare a analizei rezultatelor, au fost selectați 24 de bărbați, care au demonstrat cel mai înalt nivel de stereotipie de gen. După discuții și semnarea acordului, aceștia au fost invitați să participe la programul formativ. Totodată, în vederea identificării masculinității toxice, respondenților li s-a propus să completeze online Testul ,,Am masculinitate toxică?", elaborat de un grup de specialiști din USA [4].

Rezultatele obținute au stat la baza programului de atenuare a masculinității toxice în relația de cuplu, care reprezintă o abordare holistică și practică, menită să îmbunătățească dinamica relațiilor de cuplu. Acest program nu doar că oferă instrumente și tehnici pentru recunoașterea și schimbarea comportamentelor toxice, dar și promovează dezvoltarea unei inteligențe emoționale mai profunde. Menționăm că implementarea programului a demonstrat rezultate pozitive. A fost constatată o dinamică pozitivă referitor la îmbunătățirea relațiilor în cuplu, după participarea la program.

Constatăm progres semnificativ cu referire la diminuarea percepțiilor stereotipice de gen. Referitor la masculinitatea toxică, constatăm că marea majoritate din respondenți au demonstrat diminuarea de masculinitate toxică. Se comportă corect cu ceilalți, iar atitudinea este mai respectuoasă, a scăzut abordarea stereotipă, supraestimarea, agresivitatea (figura 1).

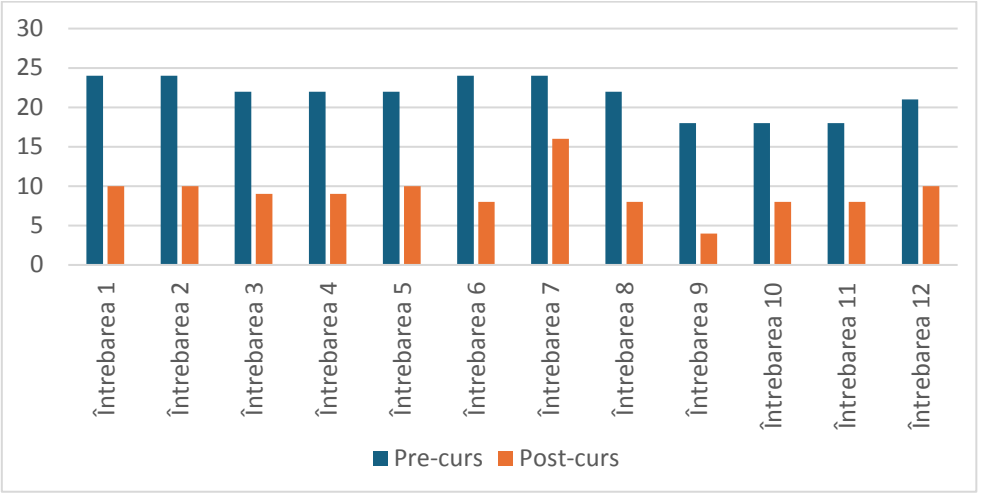

Fig. 1. Rezultatele testului comparativ pre-curs și post-curs

Concluzionăm că rezultatele obținute vin intru confirmarea ipotezelor cercetării: 1. Masculinitatea toxică în relația de cuplu se manifestă prin nivel înalt de stereotipie, dominanță, supraestimare, management emoțional scăzut. 2. Masculinitatea toxică poate fi atenuată urmare a participării bărbaților la programul formativ, axat pe diminuarea stereotipurilor patriarhale, gestionarea emoțiilor într-un mod sănătos și constructiv, prevenirea comportamentelor agresive, comunicarea asertivă, prevenirea conflictelor. Totodată, în pofida faptului că percepțiile respondenților referitor la mai multe subiecte au reușit să depășească abordările stereotipe, se atestă necesitatea activităților informaționale, educaționale și de consiliere continuă.

Referințe:

1. EVANS, J., FRANK, B., OLIFFE, J. L., & GREGORY, D. (2011). Health, Illness, Men and Masculinities (HIMM): A theoretical framework for understanding men and their health. *Journal of Men's Health*, 8(1), 7–15.
2. Eige, Glossary. Accesat în data de 10.02.2024. https://eige.europa.eu/publications resources/thesaurus/terms/1185?language_content_entity=ro
3. HULTMAN, M., The Making of an Environmental Hero: A History of Ecomodern Masculinity, Fuel Cells and Arnold Schwarzenegger. *Environmental Humanities* 2, 2013.
4. Do I Have Toxic Masculinity? https://www.proprofs.com/quiz-school/quizzes/toxic-masculinity-test Accesat în data de 10.02.2024.

Recomandat
***Valentina BODRUG-LUNGU**, dr. hab., prof. univ.*